

A.) VISZONYLAGOS P. S.

Mert én már tudom a poént,
most azt mondom el, hogy miként.
(Hogy miként jutok el odáig.
Mert ez a szöveg eredetileg egy másik
szöveg volt.) De addig ne nézzünk a nem tudom, hányadik oldalra;
én sem tudom, mi lesz ennek a terjedelme és a tartalma.
Ennek; az eredetileg
kiállítási katalógusszöveg-
nek készült micsodának.
De a maga hülye barátja
csak két példányban írta le, és a másolatot valahol elhányta.
Az eredetit odaadtam a megrendelőnek
(igazán nem gondoltam, hogy megsértődhet).
Most már óvatosabb lettem; kérem, fogja fel éneknek,
ne tulajdonítsa civil énemnek.
Bár a szöveg amúgy is más,
ahogyan mindig az két külön-
nekifutás.
Ne hatódjon meg, hogy ezt magának írom;
az első változat nem tetszett
— már amennyire a szerző emlékezhet —,
és csak úgy, egy kicsit megfinomítom.
Ehhez szükséges a maga választékos lénye,
és, ha megvan még, hajdani fanyarsága;
mert nekem mostanában nem ihletésre
van szükségem, inkább visszafogásra.
(Ezzel is kiadom magam szépen!)
Emlékszik arra a krumplihámozásra
a Balaton boldogabbik végében?
Én még arra is emlékszem, ahogy, a táborba
jó középdelelőtt megérkezve, sorra
bemutatták nekem a konyha körül tartózkodókat,

de hogy valaki még a sátor alól is kikászálódhat,
erre igazán nem számítottam.
Maga volt az, Samu, ha nem emlékezne, kék-fehér csikos trikóban.
Aztán egy jót jártunk az országúton,
mielőtt — egy este — visszatértünk a Szép Kilátásba.
Nem is tudom, magának volt-e már akkor állása,
vagy csak az a néhány szép kilátása.
Azokra a sárga utcaseprőmasinákra — emlékszik?
Ha látom őket, néhány pályaválasztási beszélgetésünk felrémlik.
Hogy is magyarázzam?
Tudja, Samu, most, hogy újra magázom
(van olyan jó barátom),
olyan jól érzem magam így a távolból.
Persze, az ember amúgy is gondol
erre-arra, mi az neki;
de jobb, ha a barátait szóba se hozza,
mint ha közös barátokkal emlegeti.
Annál nincs rosszabb.
Mit mondjak magának? Igazán nem akarok nagyképűsködni.
Mire kíváncsi? Hogy körülöttem
— ha van! — ez a magányos-bús köd mi?
Ha erről elkezdenék okoskodni,
még azt hinnék, egyikünk a Sokkos Tóni.
Nézze, nekem is, csakúgy, mint másnak, van egy bizonyos „egyáltalánom”,
melytől az elhajlásokat
jobban utálok,
mint ahogy szeretek másokat.
Ha ez nem így lenne,
minden rendben menne.
De ha egyszer így van,
így is nagyon jól van.
Ezzel mindent megmondtam.
Ne kutassuk, mért reked az öröklét,
amíg akad megfelelő töröklét,
mely az embert kicsit feldobja.
Hát, ha gondolja,
hogy sikerült valamelyest megnevettetnem,
most abba is hagyom.
Vigyázzon vagy ne vigyázzon magára,
fő, hogy mindig nagyon.
Abból nem lesz baj, ha a dolgokat ma is úgy csinálja.
És ha már ilyen jól együtt-
vagyunk, a kiindulópontot is elejthetjük.
Isten áldja! Ördög csepülje!

Fordított Sorrendben A Maga
Mr. Hyde-ja s Dr. Jekyll-je

B.) SAMU, EBBŐL MÁR CIKLUS LESZ

Samu, mi ugye nem jutunk el a lét ősképeinek birtokába?
Jó, ha még egyszer lejutunk Akarattyára,
a Kefir-táborba; vagy éppoda ugyan soha,
beépülnek a partok, fogad a parkok,
üdülők, vityillók, luxusnyaralók, keszagsütők sora.
Mármost azt bizonyára

nem tudja, hogy én magának
meg egy bizonyos M. A.-nak („Monsieur” A.-nak!)
közös barátja vagyok; ez a M.
körülbélül velünk
egyidőben nyaralt ott (tudtuk? mindent nem sejtethünk...),
majd időközben összeismerkedve s -barátkozva,
együtt mentünk le, hogy egy film tavi részeit ott forgassa,
(Nem is emlékeztetem most magát arra a két partfokra; tudja.)
Szóval ez a bizonyos M. A.
volt az, aki az egykori ökörcsülökáztató
területén látható vakító-fehér épületet megpillantotta,
melynek merész vonala a ronchamp-i kápolna
alkotójának keze munkájára emlékeztette.
Ezzel a dolog be van vezetve.
De búcsúzzunk máris a szereplőktől,
akik ott fürödtek az ökör-
gázló ingyenstrand részén,
vagy a forintos intézmény
betonszegélyén heverészvén.
Lassan kimegy a divatból (?) a tollszár-
fogás, de valakiből csak nem lett pingpong-sztár.
És hol van a két lila torreador-
mintás ing, ha jól emlékszem, Uruguayból?
Magának, Samu, a napszemüvegére
kell visszagondolnom, abba belenézve
láthattam, mily nekem-nem-tetsző a pofám;
elismerem, hogy maga talán
ugyanúgy bajlódott a saját képével,
csak nekem nem volt napszemüvegem, amibe belenézzen.
Többnyire mégis inkább a terepet néztük.
Hát ezt is elintéztük.
És most jöjjön egy öv
alatti ütés e sorok szerzőjének.
Ahogy egy-két dolgot elnézek,
van egy bizonyos T. S. Eliot,
akihez remélhetőleg úgy „viszonyulok”,
ha jól kiépítem a centrumot,
mint bizonyos B. F.-hez
egy bizonyos Max Euwe.
Azaz: épp fordítva. Látja, milyen keserves
mesterség ez az enyém is;
mire a gondolat eljut ríméig,
az olvasók réges-rég elfelejtik,
hogy várjanak rá, vagy nem tudják, hogyan ejtik
a hajdani világbajnok nevét.
És mondanak egyszerű *euvét*.
Tudja, ahogy elnézem ezt az egy-két dolgot,
képzeletem pár évet szívesen visszaforgat.
Amikor még az ilyes fentebbieket halálos komolyan gondoltam;
és, isten tudja, mégis sokkal vidámabb voltam.
Maga nem?
Időztünk tehát szerénységgel.
És mert a magamnak-szabott terjedelem két-három oldal,
ideje lenne, hogy a maga dolgait is nagyjából elmondjam.
Nem hallja? Az isten szerelmére,
e szándékom alól mentsen fel végre.
Elég rég nem találkoztunk,

és mert egymás előnyére nincs miben változnunk,
legfeljebb maga megállapítja, hogy meghíztunk
(ez kettőnk közül én volnék),
és egy kicsit tovább kopaszodtunk
(értve itt ugyancsak e sorok szerzőjét),
sőt, ha valamelyikünk felolvassná ezt
(és, fogadjunk, maga megint rám tesz),
kiderülhetne, mint Akarattyán,
hogy a költő-önhangsúlyozás igen ramaty ám,
ezért aligha színpadképes.

Ez kényes téma volt; megúsztuk, ahhoz képest.
És ha már ilyen szépen fellélegeztünk,
ahol a többes szám csak fejedelmi,
jó lenne egy nagyot vidulni vagy vedelni,
vagy egyszerűen: elbeszélgetni.

Bizonyos időn belül

erre is sor kerül,

mert ha azon sem,

akkor bizony nem.

Addig is hadd kérjek egy szívességet,
melyet, tudom, meg nem tagad.

Hadd mondjam, számos egyszerűbbség végett,
épp magának e szavakat.

Az ember kerülni kezdi a társasörömöket,

ha olyan érzékenyre hangolják,

hogy utánuk a világ kétségbeejtően süket.

Hát akkor ezzel is megvolnánk.

C.) SAMU, MÉGSE

Samu, hogy az istent tovább ne kísértsem —

— mert az még csak hagyján, hogy valaki félreért; nem? —,

azt nem akarom, hogy magát is megsértsem.

Hadd mondjam el itt tehát a lényegét,

melyet nem ismerek.

Jó, amivel ilyen hamar kész lehetek.

De ha azt mondom, ők sem ismerik,

majd mindjárt nem tetszem nekik.

Csak hogy ez az „ők” itt kiket jelent,

ez az én legáltalánosabb rejtjelem.

Beleesett, Samu, maga is ebbe a szórásba,

ahogy beleesik egyikünk ebbe, a másikunk másba;

vagy így, vagy úgy fogják pórázra

az életkörülményei, és egyszerre „mintha úgy le lennénk forrázva”.

Egy pont is gond (az ember oly kis pont),

de a kettőspont ennek megfelelően kettős gond.

Ezt maga nagyon jól tudja.

Azt már persze én nem tudom, mennyire unja vagy nem unja.

Mondom, eleinte csak azt akarjuk, hogy beleeshessünk

valahova, de azt még később se, hogy beleeshessünk;

és hogy így múljék az idő felettünk.

S mert a szórás többnyire igen váratlan,

nem tudhatjuk, ártó-e vagy ártatlan.

Én ha elkezdtem szórni magam körül a népet,

büszkén mondhatom, legfeljebb magamnak ártottam.

De így legalább tudhattam, kinek a tyúkszemére lépek.

(Bár a távtyúkszembhágás is komoly divat e fejlett korban.)
Sokan megsértődtek,
mert tovább nem „barátkoztam”,
de hát én nem „így határoztam”,
így hozták az említett körülmények,
s ha jól megnézem őket: örülmények
is. Viszont hát Balzac sem azért írt, hogy eladósodjon,
nem árt, ha én is mihamarabb megmondom,
mit értsen alapfogalmaimon,
vagyis: mit őrlök itteni-s-mostani malmaimon.
Ebből azután majd kiderül,
mi az, ami, körülbelül.
„Ők” = bárki, magamon kívül.
Sőt, én magam is, ha valaki épp úgy-bővül.
Személyiségünk egyre bővül;
az ember néha egészen váratlanokat bődül;
de hogy a „kettő”-t önmagában elérje
— hadd reméljem, hadd remélje —
majd csak idővel.
Ami meg két darabból kettő, bármily elrettentő,
nem oly rettentő.
Múlik valamelyest a tetterőn.
Hát ez van.
S ha már ilyen ügyesen kapcsoltam: hadd folytassam.
Még hogy én magára megharagudtam?
Ezt maga tudhatja a legjobban.
Sőt, maga az első, legalábbis a második,
kire a lelkes szerző szavakat pazarol,
úgy értem: akit egykori barátai közül kizsarol,
hogy szolgálják költői céljait.
(A színvonal itt esik.)
Mert azzal is a láb macskásodását
kerüljük el, ha (nem) kerülgetjük a forró kását.
Mondja, maga úgy vissza tud emlékezni,
hányszor volt
gyerekkorában ebédre szilvás gombóc?
Mondok egy nagy viccet: most már annyi marad.
Kedveljük a tömör fogalmazási módokat
— mint ha nem a szemközti, de az oldalfalat
koppantja a medencében a fej, pedig annyi a hely;
s mert szintugyanígy ezt kedveltetik velünk:
továbbot intenek, ha így körülményeskedünk,
Nem tréfa ez, Samu, minden kis részletünk-
kel fogy a készletünk;
s ami gyarapodik!
hát legfeljebb majd többet hagyok itt.
(Tudja, csak úgy a pontosság végett:
elintézhetetlen kérdésnek
tartok bizonyos kismédvéket.
De ebbe ne menjünk bele.
Úgysem tudna kellőképp törődni vele;
jobb, ha az ember magát inti le.)
Üdvözl: Híve.
És még tudja mit nem bánnék?
Ha eggyel többször találkozhatnánk még,
érti? *Akkoriban.*
Nagyobb csoda lenne ez, mint aggkoriban

— életbiztosításra! — végelgyengülni.

(Nagyobb, mi?)

Ettől az én hitetlen lényem is meg tudna rendülni.

Megérkeznék, középdelelőtt tájban,

hogy azt a kékcsíkos hétalvó képét először lássam.

De legyünk rövidek.

Több = kevesebb.

Vagyis (az ember még a szilvás gombóccal is

afféle „kényszerítő passzt” rúg)

fordítva. Kevesebb = több.

Emlékszik a viccre? „Allah, ezt jól ellőttük!”